

APOSTOLUL

CURIERUL ARHIEPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE
DIN BUCUREȘTI

Ă P Ă R E D E D O U Ă O R I P E L U N Ă

Redacția și Administrația :
ARHIEPISCOPIE BUCUREȘTILOR

ABONAMENTUL

pentru preoți, diaconi și instituții 150 lei pe an
pentru cântăreți și paracliseri 100 lei pe an

SUMARUL:

1. „Popă” și „Protopop”	Senior	6. Cronica Internă	* * *
2. Ziua Copiilor	* * *	7. Mișcarea în Cler	* * *
3. Legea învățământului primar	* * *	8. Daruri și mulțumiri	* * *
4. Dogma Euharistică	Prof. S. Bulgakov	9. Știri	* * *
5. Mișcarea Misionară	* * *		

„POPĂ” ȘI „PROTOPOP”

Adeseori dăm de cazuri, că un preot al bisericii noastre se simte puțin ofensat, dacă cineva îl intitulează „popă”; iară dăunăzi se plângea un protoiereu, că un preot l'a intitulat „protopop”.

Este deci necesar a se examina puțin înțelesul acestor cuvinte și noțiuni, spre a vedea, cum ar fi mai bine de zis și de scris? Desigur limba română are — cași alte limbi — pentru una și aceeași noțiune mai multe numiri, toate bine încetățenite în limba corectă, fie scrisă, fie grăită. Astfel pentru același „sacerdote” folosim cuvintele „preot”, „presbiter”, „popă”, „părinte”. Dintre acestea cel mai frumos este cel de „părinte”. Nu mai explicăm, de ce? Cetitorii „Apostolului” vor ști toți afla motivele. Cel de presbiter folosit în limba oficială din Ardeal și Bucovina, nu se va

putea menține în limba noastră, fiind greoi, iar cel de „protopresbiter” e deadreptul imposibil. Poporul își rupe limba, rostindu-l; deaceea nu-i place; i-l evită. În Ardeal și Banat episcopiile ortodoxe scriu așa adresa protopopilor: „Prea onorate D-le protopresbiter”. Poporul, care are un admirabil simț de limbă, căci el și cu poezii mari creiază limba, — nu poate mistui acest cuvânt grecesc. Deaceia poporul din Banat a reținut din adresă singur cuvântul „Preaonorat” — protopop. D. e. el spune: A fost la noi „Preaonoratul”, ceea ce însemnează: A fost la noi „protopopul”. De altă parte, neputând suferi cuvântul „protopresbiter”, căci simțul său lingvistic îl respinge și a creiat o altă numire pentru protopop, anume „prota” iar la protopopiasă îi spune „protoania”, cu o ter-

minațiune curat latină, des folosită în Banat. Acolo zic „călcâniu”, „petroanie” etc. Deci—cu siguranță—va dispărea și cuvântul „presbiter” și „protopresbiter”.

Rămân încă două numiri „popă” și „preot”. Cuvântul de popă nu-l va mai putea scoate nimeni din limbă. E latin. „Popa—popae” a fost—ce-i drept la Romanii păgâni, un fel de servitori, care aveau la arderea jertfelor, ce se aduceau zeilor păgâni.

Cuvântul a trecut la noi pentru slujitorul celor sfinte. El e popularizat. Deci nu înțeleg, de ce să i se deie cuvântului românesc un înțeles rău, supărător pentru preoți. Când scrie istoria despre „popa Șapcă”, despre „popa Groza” din munții apuseni, etc. înțelegem niște preoți vrednici. Cele mai bune dovezi de înțelesul bun al acestui cuvânt îl avem chiar aci, în București cu numirea unor strade, biserici: „Popa Soare”, „Popa Tatu”, „Popa Chișu”, „Popa Rusu”, „Popa Savu”, și multe altele. Cui îi poate trece vr’odată prin minte că aceste numiri s’au dat în batjocură? Deci n’avem nici un motiv a ne feri de această numire, folosită de întreaga literatură română. Bun este și cuvântul „preot”.

Tot asemenea este popularizat, intrat în limbă cuvântul de „protopop”. Este excepțional.

Și fiindcă pentru aceeași slujbă avem

mai multe numiri bune, acceptabile,—părerea noastră este, că ele trebuiesc nuanțate, ceea ce contribuie la îmbogățirea limbii. Această nuanțare cu privire la numirea treptelor clericale ar fi mai corect așa:

1. Preot să se numească acea persoană sfințită, care are darul primit prin taina preoției, dar nu are parohie, jurisdicție, d. e. un preot dela episcopie, dela școalele teologice etc., fără parohie. Se poate numi și „iereu” ca să armonizeze cu celelalte trepte.

Când are jurisdicție asupra unei parohii, să se numească „popă”.

2. „Protoiereu” este un protopop, dar numai cu hiotesire onorifică, însă fără protopopiat, fără cerc de jurisdicție. În unele provincii aceștia se numesc protopopi onorari. Când are cerc de jurisdicție de 20—50 parohii, atunci e potrivită numirea de protopop; iar cuvintele protopresbiter și prota trebuiesc scoase din uz.

3. „Arhiereu” este cel ce are plinitudinea darului preoțesc, dar fără eparhie. Indată ce are jurisdicție, eparhie, devine episcop, arhiepiscop, mitropolit, exarh, patriarh.

Deci în rezumat:

Preot, iereu, popă.

Protoiereu, Protopop.

Arhiereu, Episcop, etc.

SENIOR

ZIUA COPIILOR

Ca și anul trecut „Societatea Principele Mircea” a adus și în anul acesta la biserica catedralei vre-o 3500 copii în frunte cu îngrijitoarele lor.

Clerul catedralei a slujit un „Te-Deum” pentru Societate; iar părintele Dr. Cristescu a rostit în biserică o instructivă și bine primită cuvântare despre îngrijirea sufletească și religioasă a copiilor, cerând ca pretutindenea clerul să deie o specială atenție copiilor și tineretului, ceea ce de-a-tâteaori a cerut I. P. Sf. Patriarh la diferite ocaziuni și mai ales în conferințele preoțești înainte cu câțiva ani.

Iară după slujbă I. P. Sf. Patriarh Miron a ținut copiilor următoarea cuvântare pe înțelesul sufletului fraged al nevinovaților săi ascultători. Din ea se vede, că înaltul Patriarh—fost odinioară învățător—n’a uitat procedarea ca să străbați la sufletul copiilor și să te faci a fi ascultat de ei.

Preoți! Adunați cât mai des în jurul nostru și al bisericii copiii, tineretul.

Iubiți Copilași,

Mă bucur din toată inima, că în număr așa

mare v'ați adunat azi în jurul meu — părintele vostru sufletească — aci, în curtea bisericii catedrale, pe ai cărei pereți sunt zugrăviți atâția sfinți. Înaintea lor să ne închinăm făcând sfânta Cruce și zicând: „În numele Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh Amin.

(Toți fac cruce și rostesc cuvintele).

Știți voi toți, ce însemnează această mare clădire cu turle înalte? această biserică? Ascultați! Să vă spun eu.

Înainte cu vr'o 11 ani, în o zi frumoasă — cași cea de azi — stam în grădinița de flori dela spațele voastre. Mă uitam peste gardul de verdeață. Tocmai treceau încet 2 copilași îmbrățișați cu mâinile pe după grumaz. Cel mai mare, cam de vr'o 6 ani, spunea celuiilalt, după ce au stat în loc: „Mă Nicușor“. Vezi tu biserica asta mare? „Văd“. „Mămița mi-a povestit — trecând odată pe aci, că în războiul dușmanii au sburat pe deasupra cu aeroplan și au aruncat bombe, ca să o zdrobească și prefacă în ruine; dar nu i-a lăsat Maica Domnului și Domnul nostru Iisus Hristos, pentru că biserica e casa Domnului Iisus Hristos, Icoana Lui mi-a arătat o mămița. E acolo în biserică. El are mare putere și ne-a apărut de dușmani, ne-a ocrotit“.

Iubiți Copilași,

Ceece spunea băiatul mai mărișor lui Nicușor este foarte adevărat. Domnul nostru Iisus Hristos este fiul lui Dumnezeu, a părintelui nostru din Ceruri, pe care l'a trimis odată pe pământ, ca să învețe pe oameni lucruri bune și de folos mare pentru viața lor. El avea mulți ucenici, cari îl ajutau în munca sa. Odată erau adunate la un loc multe mame cu copiii lor, cari ar fi voit să se apropie de Iisus, care era cam ostenit. Deaceia ucenicii au voit să le oprească, ca să nu-L

obosească și mai tare. Dar Iisus le-a pomenit zicând: „Lăsați copii să vie la mine, căci pentru acești nevinovați este gătită împărăția Cerurilor“. Copiii au alergat la Iisus, care i-a binecuvântat.

Așa ați venit și voi azi la casa Domnului Iisus, ca să vă închinați. Deaceia mă abucur eu; și vă sfătuiesc să veniți și altă dată ori aci ori în alte biserici și să vă rugați Domnului Iisus. Când a fost războiul mare, aproape la toți copiii tata lor, frații lor mai mari, verii lor, rudele lor, vecinii și alți cunoscuți erau duși la război, unde în luptă cu dușmanii mulți cădeau morți și nu se mai întorceau acasă, încât copii rămâneau fără tată, orfani și n'avea cine le câștiga pâinea de toate zilele și cine se îngrijea de ei și ai crește. Atunci eu am făcut o rugăciune pentru copiii din toate părțile. Toți au învățat-o. Apoi s'au dus la Sf. biserică, au îngenunchiat înaintea icoanei Domnului Iisus și au rostit împreună cu preotul rugăciunea, în care au rugat pe Iisus, să-l ferească pe tata lor, frațele lor, duși în război, de toate relele, să-i ocrotească și să-i aducă sănătoși acasă. Domnul Iisus a ascultat glasul copilașilor rugători, căci ei sunt ființe nevinovate; și mulți părinți și frați s'au întors sănătoși din război. Așa să faceți și voi.

Să mergeți la biserică și să vă rugați Domnului Iisus ca să dea sănătate părinților voștri și vouă, să apere de tot răul pe Doamna Pia Brătianu, care se ostenește pentru binele vostru ca o iubitoare mamă; să vă deie minte și spor la învățătură, ca să puteți crește mari, să vă adunați cunoștințele de lipsă la școală, la meșteșuguri, ca să puteți — când veți fi mari — să vă câștigați pâinea cea de toate zilele și să puteți ajuta și pe părinții voștri, cari atunci vor fi bătrâni și neputincioși. Iară eu încă mă voi ruga Domnului Iisus, ca să asculte și îplinească cererile voastre, acum și totdeauna. Amin.

LEGE

Monit. Of. No. 96 din 22
Aprilie 1932

pentru modificarea art. 61 din legea învățământului primar din 26 Iulie 1924.

Articol unic. — Articolul 61 din legea învățământului primar din 26 Iulie 1924 se modifică precum urmează:

Învățământul religios-moral este obligatoriu. Materia de studiu și programa acestui învățământ vor fi stabilite de Sf. Sinod pentru Biserica Ortodoxă română, iar pentru celelalte confesiuni de autoritățile superioare religioase respective, în ambele cazuri, în înțelegere cu Ministerul Instrucțiunii.

El se predă în localul școlii, în două ore pe săptămână, în fiecare clasă sau divizie și

în mod gratuit de preotul parohiei. Acolo unde nu este preot sau preotul infirm, se va preda de învățător sau de persoana indicată de autoritatea superioară religioasă, cu aprobarea Ministerului Instrucțiunii, al Cultelor și Artelor.

Dacă elevii unei școli aparțin mai multor confesiuni, eclesiasticii cultelor respective îngrijesc în mod gratuit, de instrucția și educația religioasă a elevilor, rezervându-li-se ore în orariu școlar, astfel ca învățământul obișnuit să nu fie turburat în mersul său, nici

școlarii să nu fie împiedicați de a veni exact la orele hotărâte pentru predarea celorlalte lecții.

Controlul învățământului religios se face pe lângă organele de control ale Ministerului Instrucțiunii, de autoritatea bisericească respectivă.

Predarea învățământului religios și moral în mod gratuit de către eclesiastici constituie o parte esențială a misiunii lor pastorale; ne îndeplinirea sau neglijarea acestei datorii atrage după sine sancțiuni.

Ministerul va aduce la cunoștință autorităților superioare bisericești abaterile de la aceste îndatoriri, pentru a lua măsuri disciplinare în contra preoților vinovați, în conformitate cu regulamentul pentru procedura instanțelor bisericești.

Votat de Cameră în șed. dela 26 Martie 1932.

Votat de Senat în șed. dela 13 Aprilie 1932.
No. 1. 442.

DOGMA EUHARISTICA

Protoiereul S. BULGAKOV

În Evanghelia dela Ioan nu există o relatare directă asupra Înălțării Domnului, așa cum există la Evangheliștii Marcu și Luca. Credincios neclintit scopului pe care și l'a propus, el nu repetă, ci completează relatările lor. În cazul de față, el face — ca să zicem așa — *teologia Înălțării*, care și alcătuiește axa centrală a cuvântării de despărțire: depărtarea lui Christos din lume, adică Înălțarea și trimiterea Mângăietorului. Cu alte cuvinte, Sf. Ev. Ioan pune în evidență faptul că ceea ce avusese o valoare simbolică până acum, ca eveniment în lumea fizică, aci capătă senz și putere metafizică sau meta-cosmică: depărtarea lui Christos din lume, care se săvârșește într'un chip natural, în comparație cu venirea Lui în lume, („în lume a fost”) (Ioan I, 10) și ca noua, a doua venire în lume. *Norul* care L-a luat pe Christos (Fapt. Apost. I, 9), este mărirea lui Dumnezeu, conform rugăciunii de despărțire (Ioan XVII, 5); un nor asemenea celui dela Schimbarea la Față a Domnului („un nor luminos i-a umbrat pe ei”) (Matei XVII, 5; Marcu IX, 7; Luca IX, 34) din care s'a auzit glasului Tatălui mărturisind despre Fiul. Și în Vechiul Testament norul are aceeași semnificație: a prezenței și a mării lui Dumnezeu; iar ascunderea în nor înseamnă primirea mării dumnezeiești. Ce valoare are aceasta în cazul nostru?

Mai înainte de orice, să se restaureze oare — după Înviere — aceeași situație care fusese până la Întrupare? Incontestabil că nu, deoarece întruparea are o însemnătate, o valoare permanentă, veșnică. Despre aceasta ne vorbește finalul Evangheliei dela Matei (XXVIII, 18-20): „Și apropiindu-se Iisus, le-a zis: datu-Mi s'a toată puterea în cer și pe pământ... și iată, Eu voi fi cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului. Amin”. Aici e afirmată, ca dată din nou, nu numai puterea dumnezească pe pământ, ci și cea a întrupării (*a devenirii om*) — n. P. Ang.) și noua inseparabilitate cu omenescul. Din această cauză,

Înălțarea nu înseamnă *absență*, ci o *prezență nouă*, petrecerea permanentă a lui Christos cu ucenicii. Odată cu aceasta, în actul Înălțării se dovedește și indestructibilitatea întrupării, întrucât ea sa săvârșit anume în trup și în raport cu el, și tocmai la această fire corporală se referă: „și a șezut de-a dreapta lui Dumnezeu” (Marcu XVI, 19), așa cum este și credința neclintită a Bisericii. Prin urmare, Înălțarea nu înseamnă descorporate, desincarnare, desintrupare ci — dacă se poate spune astfel — eternizarea, imortalizarea ei, având toată puterea în ceruri și pe pământ: acesta este sensul exact al „șederii de-a dreapta”.

Preamăritul trup al lui Christos, îndeplinindu-și „suirea”, a dobândit o spiritualitate desăvârșită. Acest trup spiritual e apt șederii, prezenții în ceruri de adreapta lui Dumnezeu Tatăl. El nu apare incompatibil cu duhovnicitatea absolută a lui Dumnezeu, cu adevărul acesta că Dumnezeu e duh. Totuși, această duhovnicitate a trupului lui Christos, nu înseamnă oare deplina lui spiritualizare, echivalentă desintrupării? Nu, nu înseamnă, și aici e totul. Deși cu desăvârșire spiritual și prin aceasta absolut strein materialității sau substanțialității lumii, trupul Domnului își menține toată puterea trupului, fiindcă e trup, deși numai în stare dinamică. Dar această consistență dinamică nu este numai o potențialitate, care presupune — în consecință — o slăbiciune, o neputință, ceva adinamic, ci din potrivă: deplina stăpânire a corporalității („datu-Mi s'a toată puterea în cer și pe pământ”), corporalitate ce nu are nevoie de forma *personală* a trupului, din moment ce e trup în general. El are puterea de a se îmbrăca în formă corporală ca să corespundă necesităților duhului, care este întotdeauna individual. Deaceia și trupul, în general, este sau poate să devină — fiindcă posedă în sine energia acestei devenirii, un trup determinat individual. Din această cauză și trupul lui Christos își menține rănila și identitatea comună a formei

Sale, atât după Înviere cât și la a doua-I preamărită venire, după cum aceasta e confirmată și și de către îngeri: (Acest Iisus care s'a înălțat dela voi la cer, va să vie tot așa precum L-ați văzut pe El urcându-se la cer" (Fapt. Apost. cap. I, v. II). Ființa trupului nu se închide în moleculele materiale ale lumii, care intră în el și ies din el (și în acest senz trupul nu e încuiat în sine, ci e deschis pentru lume), ci într-o putere individuală, deosebită, care e inerentă duhului în vederea întrupării lui. În această facultate sau aptitudine a duhului de a-și cre-ă trup și a trăi în el, constă natura omului ca duh întrupat. În întruparea această a duhului omenesc, ca și în aceia a duhului dumnezeesc, se pot distinge două laturi: trupul duhovnicesc, ca aptitudine și putere a duhului în raport cu întruparea, și trup material, ca realizare a acestei energii spirituale a acestei modalități ideistice, din materiile lumii, din „pământ”—ca un izvor comun al tuturor corporalităților. În această realizare pot să existe diferite grade sau trepte de adăptare: trupul *muritor* în general, nu e adecuat ideii sale din cauza slăbiciunii duhului de a-i stăpâni materia; dimpotrivă: preamăritului, înviatului trup al Domnului, adequantă aceasta li este proprie în gradul cel mai înalt. Lui I s'a dat „toată puterea în cer (ca Dumnezeu) și pe pământ” (ca om), datorită căreia preamăritul Său trup dobândește toate proprietățile, toate atribuțiile inerente trupului. În răstimpul dintre nesăvârșita încă, dar care va să se săvârșească neapărat, „*suire*” (la cer), între Înviere și Înălțare, această înduhovnizare (transmutarea trupului Domnului într-o consistență pur spirituală) e cu neputință de înțeles pentru noi. Această „biriuită a Domnului asupra morții”, această „putere totală” dată Lui, e dobândită de Domnul nu în virtutea atotputerniciei Creatorului Săsrăntă asupra creațiunii, ci în virtutea naturii Sale omenești, prin eroismul eforturilor și al vieții omenești, deși natura, firea aceasta e inseparabil unită în Ele cu cea dumnezească. Ca om adevărat, El ajunge prin supunere până la statio terminus al adequantei omenești, care se evidențiază în desăvârșită stăpânie a corporalității Sale, iar—in consencință—și în descătușare de ea, ca de ceva care îl limită, îl încheștă și nu l se subordonează. Trupul duhovnicesc, trupul Învierii, încetează de a mai fi în depedență de cele trupesti. Prin aceasta el nu devine însă aformal, ceva necorporal, ci numai se află în stăpâniea formei sale, care este forma pură. Inviatului trup al Domnului, depărtându-se din lume și pierzându-și prin aceasta corporalitatea și materialitatea sa, nu-și pierde însă și însușirile sale energetice, ca o formă individuală a duhului, forma lui externă (cu toate că aici—in domeniul duhului—nu putem pătrunde distincțiunea dintre extern și intern). Cu atât mai puțin, firește, putem pătrunde în consistența, lui, *separată* de corporalitate materială a acestei lumi, pe care a părăsit-o la Înălțare. Totuși, și această separare sau părăsire este o consis-

tență, dar nu însăși ființa acestui trup preamărit. Și consistența, aceasta se va transforma la a doua venire, când trupul se va îmbrăca din nou în vestmânt pământesc, ca să fie accesibil fiilor acestor lumi; atunci când Domnul se va arăta sau va veni din nou—vizibil—in această lume, adică atunci când va da din nou trupului Său duhovnicesc (spiritual) o îmbrăcăminte cosmică, proprie Sie-Și, cu toate că nu-l este neapărat necesară. Aceasta este corelația dintre înălțare și *Parusie*, A doua Venire. Trupul se face trup nu prin compoziția-i materială, ci prin forma-i lăuntrică; și această formă posedă fecultatea învestmântării în materia acestei lumi, ca o formă de artă ce se intrupează în materialul plastic.

Disticțiunea aceasta între trupul în sine sau trupul spiritual, și trupul încarnarea lui pământescă, neadequantă, limitată, își află o directă întemeiere dogmatică în învățătura Sfântului Apostol Pavel despre Înviere: I Corinteni, XV. Aici Apostolul seamănă *puterea* trupului învierii cu grăunțele: „Când semeni, nu semeni trupul ce va să fie, ci grăunțele gol... dar Dumnezeu îi dă lui trup precum voește, și fiecărei semințe trupul ei” (37-38). Mai departe, apostolul deosebește „trupuri cerești și trupuri pământești” (40), „trupuri sufletești și trupuri duhovnicești” (44), deaceia „după cum am purtat chipul celui pământesc, așa vom purta și chipul celui ceresc” (49); „trupului stricăcios i se cuvine să se îmbrace în nemurire” (53). Deosebirea a două trupuri sau a două aspecte trupesti, cari se evidențiază în contrastarea dintre trupul ceresc (căruia îi corespunde trupul Domnului de după înălțare) și trupul pământesc, contrastarea dintre trupul duhovnicesc și trupul corporal (material), în deosebi legătura comparativă cu grăunțele și cu trupul care crește din el, ne constrânge la dubla concepere a trupului. Trupul duhovnicesc e propriu tuturor duhurilor întrupate (spre deosebire de puterile cele netrupesti); iar trupul sufleteș e propriu consistenței corporale a omului, unde nu omul stăpânește trupul, ci din potrivă: trupul îl stăpânește pe om. În veacul ce va să fie, trupurile duhovnicești, îmbrăcate în nemurire, în veșnicie, deveni-vor apte pentru menținerea formei lor, în timp ce toată substanța lumii acesteia va deveni o materie comună, un trup al întregii omeniri (și prin aceasta va fi învinsă diviziunea, determinarea spațială, impenetrabilitatea și desmembrarea).

Acî urmează ca să ne întoarcem din nou la concepția teologiei romano-catolice, care stă la baza teoriei despre *transsubstanțiere*. După această teorie, Christos e prezent în Taină *substantialiter*, nu și *accidentaliter*, cu toate că în ceruri, la dreapta Tatălui, El e prezent în propria Sa înfățișare — *descriptive et definitive* — prin urmare și *accidentaliter*. Conform acestei concepțiunii, trupul pământesc al Mântuitorului în forma-I spațială, adică așa cum a fost pe pământ, ocupă de astă dată un loc în ceruri — de-a dreapta Tatălui, — „cerurile” și „de-a dreapta

Tatălui” înțelegându-se **ca loc**, numai că acest loc se deosebește de cel avut anterior, acela al petrecerii lui pe pământ. Brutalitatea și, se poate spune, superstiția acestei reprezentări, sunt uimitoare. Depărtarea metafizică din această lume — la Înălțare — cu toată spațialitatea și temporalitatea lui (a trupului) este — pentru teologia romano-catolică — tot una cu depărtarea fizică a trupului lui Christos într'alt loc și anume: de pe pământ la cer. Dar „cerul” nu-i nicidecum un loc în spațialitatea astronomică; dimpotrivă: Înălțarea constă *dintr'o părăsire absolută a lumii, părăsire care se însoțește cu tranziția, cu transmutarea sau transferarea trupului lui Christos într'o consistență spirituală, independentă de substanțialitatea cosmică*. Aceasta nu însemnează **desincarnare** **desintrupare**, ci **dematerializare** în sensul arătat. Odată cu înălțarea se săvârșește și „suirea la Tatăl”. Inviatul și preamăritul trup al Domnului dobândește o atare duhovnicitate, încât depărtarea din lume se îndeplinește în mod natural. De aceea, *după consistență* (adică accidentaliter și descriptive), între pământescul și preamăritul, inviatul trup al Domnului nu există identitate, ci opoziție; iar cerul, unde s'a înălțat Christos, nu e loc, ci consistență a corporalității duhovnicești, spirituale, așa cum este și șederea de-a dreapta Tatălui. Aceasta însemnează că Domnul, depărtându-se din lume, nu a încetat de-a fi om care posedă un trup, dar acest trup a devenit atât de spiritual încât nu-L împiedică de-a petrece în ceruri la dreapta Tatălui, așa cum a petrecut și până la intrupare. Și trupul acesta își menține toată corporalitatea Sa energetică, neîmpiedecându-l să petreacă în cer, adică în lumea spirituală¹⁾. A doua venire a lui Christos are, în raport cu Înălțarea, însemnătatea aceasta, că Domnul din nou își creiază trup, nu numai spiritual, ci și pământesc, devenind astfel pentru fiii acestei lumi *accesibil, vizibil* — **înfățișându-li-Se**. Iar această transmutare (sau transpunere) a trupului Domnului din carnalitatea pământească (σάρξ) într'o consistență preamărită și spirituală, nu-i distruge unitatea sau identitatea în orice consistență s'ar afla. Mai înainte de orice, această identitate se poate determina prin stabilirea raportului care există între trupul de până la înviere și cel de după înviere. Mărturiile evanghelice în această privință, converg toate la arătarea că după învierea lui Christos, mormântul a fost gol și trupul n'a fost aflat în el. După Evanghelia dela Matei, XXVIII; 6. ingerul care a prăvălit piatra, a zis mironosițelor (purtaătoarelor de mir, n. trad.): „*nu-i aici*” (iar mai departe se relatează cum arhieriei împreună cu bătrânii poporului, aflând despre scularea din morți a lui Christos, au cum-părat pe ostași cu arginți mulți în scopul de-a

răspândi svonul că ucenicii au furat trupul: XXVIII; 11-15). Tot astfel și la Marcu; XVI; 6. La Luca (XXIV; 3) a și șderea se spune că mironosițele „intrând, n'au aflat trupul Domnului Iisus” (a se compara și cu versetul 23 al aceluiași capitol). Evanghelistul Ioan împlinește aceste relatări cu amănunte noi: atunci când Petru și Ioan au venit la mormânt (Ioan mai nerăbdător a venit mai curând) au văzut „giulgiurile singure stând și măhrama care a fost pe capul Lui nu cu giulgiurile stând, ci deosebi învaluită într'alt loc” (Ioan XX, 7-8). La arătarea Sa ucenicilor, Domnul îi încredințează de realitatea și identitatea trupului Său înfățișându-le mâinile și picioarele Sale și supuinându-Se pipăirii tuturor (Luca XXIV, 39-40; Ioan XX; 20), și în deosebi apostolului Toma (Ioan XX, 24-25). Cum să înțelegem identitatea aceasta a trupului care a stat în mormânt cu trupul cel inviat? Prin această identitate nu se înlătură distincțiunea aceea — după consistență — care există între ele și care-i atât de expresiv și de incontestabil mărturisită de acești evangheliști. Evident că aici se au învedere diferitele moduri sau forme ale corporalității Domnului, care, *trec, se transmută sau se transpun* una într'alta, menținându-și în același timp și distincțiunea și identitatea. Dacă trupul Domnului nu a rămas în mormânt după înviere, aceasta însemnează că actul învierii nu-i nicidecum la fel cu actul trezirii din somn sau cu revenirea dintr'o sincopă a acestui trup²⁾. De aceea, absența trupului din mormânt după înviere nu însemnează că trupul material s'a menținut în forma-i existentă imortalizându-se, învecinându-se ca atare în trupul cel preamărit, ci dimpotrivă: că s'a schimbat, că s'a modificat esențial, substanțial. În arătările Sale ucenicilor, Domnul își face corporalitatea Sa tangibilă, palpabilă, cași cum ar înapoia, ar redă lumii carnalitatea Sa. Odată însă cu Înălțarea dispăre, încetează și posibilitatea acestor arătări. „Suirea” la Tatăl, care s'a săvârșit într'un chip tainic și necunoscut nouă de-a lungul celor patruzeci de zile ale petrecerii Domnului pe pământ după înviere, s'a îndeplinit, s'a sfârșit odată cu Înălțarea. Prin urmare, Domnul s'a depărtat trupestă din lume, părăsind creația, ca să se întoarcă în mărirea pe care a avut-o la Tatăl „mai înainte de-a fi lumea (Ioan XVII, 5), adică în dumnezeasca-I supracosmicitate. În sensul acesta, Înălțarea e contrastarea, e opoziția directă a Nașterii lui Christos. Prin ea, adică prin naștere, Domnul se coboară în lume din transcosmicitate, Creatorul se identifică cu creatura prin înominare, Nonlocalizatul se localizează, Eternul trăește în vremelnice, în temporal. Înălțarea este trans-

1). În raport cu trupul acesta, judecata romano-catolicilor privitoare la șederea de-a dreapta Tatălui *descriptive et definitive*, id est: cu toată realitatea însușirilor sau accidențelor lui actuale, e un antropomorfism fățiș.

2). Această modificare în raport cu omul, o stabilește și apostolul Pavel: «se seamănă în putrezire (sămânța cași omul), se scoală în neputrezire; se seamănă în necinste, se scoală în mărire; se seamănă în slăbiciune, se scoală în putere; se seamănă trup suflătesc, se scoală trup duhovnicesc» (I-a Corinteni XV. 42-44).

poziția inversă din lumea temporală și creată, în existența vecinică, dumnezească³⁾.

Cu toate acestea, legătura cu lumea, puterea dumnezeieștii întrupări, se menține indenstructibilă și după depărtarea lui Christos din lume. Ideea aceasta e adequantă faptului că Domnul s'a înălțat la cer cu preacuratul Său trup și cu acest trup stă, se află de-a dreapta Tatălui, așa că facerea Creatorului, creațiunea Atoatefăcătorului a avut acces (a fost primită) în domeniul firii sau al existenței dumnezeiești („plinind rânduiala cea pentru noi și cele de pe pământ unindu-le cu cele cerești, Te-ai înălțat întru mărire, Christoase dumnezeul nostru” — (condacul Înălțării). Aici avem din nou o *determinare antinomică*, ale cărei pozițiuni — teza și antiteza — sunt indisolubil legate între ele: trupul lui Christos, care a aparținut naturii omenești și prin aceasta lumii materiale, s'a înălțat, s'a depărtat din această lume, lumescul a devenit translumesec, — ceea ce înseamnă că acum aparține Vieții dumnezeiești, dovedind absoluta îndumnezeire a ființei omenești, dar și absoluta inomenire a celei dumnezeiești.

Tocmai aici și⁴⁾ aflăm fundamentul dogmei euharistice.

Depărtându-se din lume, Domnul își menține toată legătura cu ea: „datu-Mi-s'a toată puterea în cer și pe pământ”, și această legătură subzistă nu numai spiritul, prin sălășluirea duhovnicească a lui Christos în om („nu eu trăesc în aceasta, ci Christos este cel care trăește în mine”), ci și trupește. *Urcându-Se* din consistența pământească a trupului la aceea a preamăririi și a învierii, Domnul n'o suprimă pe cea dintâi — ca pe o consistență derivată și nevrednică de menținut, — ci o include în divino-omenescul Său. În virtutea acestei corelații, Domnul, fiind inaccesibil percepțiunii senzoriale a ucenicilor prin trupul Său cel înviat, *li Se arată* primind din nou — în scopul acesta — forma trupului Său pământesc, dându-i chiar deplina posibilitate de a fi pipăit, cu toate că aceasta li e ceva absolut necorespunzător. Dar ceea ce atrage și mai mult atenția este că Domnul primește hrană pământească în fața ucenicilor, deși — se înțelege

nu are nici-o nevoie de ea, așa cum a avut „în zilele trupului Său” (Evrei, V, 7), când — după postul de patruzeci de zile, „în cele din urmă a flămânzit” (Matei IV, 2). Dar acum, și faptul acesta e indiscutabil, nu pentru satisfacerea propriei Sale nevoi a întrebat pe ucenici: „Fiilor, aveți ceva de mâncare”? (Luca XXIV, 41), ci ca să dovedească și mai puternic că El nu e „duh”, care „*nu are*” carne și oase, așa cum vedeți la Mine” (Luca XIV, 49). Prin urmare, cu toate că Domnul a posedat un trup duhovnicesc, nu înseamnă totuși că prin aceasta El a fost un duh acorporal sau netrupesc. Domnul nu s'a despărțit de trupul Său, ci a menținut legătura cu el. Ca mărturie a acestui fapt „a luat și a mâncat în fața ucenicilor” (Luca XXIV, 43) o bucată de pește fript și miere dintr'un fagur. Bucătica aceasta mâncată de Domnul s'a transformat în carne și în sângele Său în virtutea acestei mâncări, asemenea transformării aceleia „din zilele trupului Său” (ceea ce dealtfel a și fost accentuat în textele traduse din Sf. Grigorie de Nissa și Sf. Ioan Damaschinul). Neavând trup material, Domnul îl dobândește conform arbitrarului sau spontaneității Sale. În sensul acesta, petrecerea lui Christos pe pământ după înviere, pune în lumină legătura preamăritului Său trup cu lumea, iar aceasta este o legătură *in actu*. În zilele petrecerii Sale pământești, petrecere săvârșită în martiriu și în înviere, Domnul a dobândit „toată puterea” pe pământ prin natura Sa divino-omenescă, așa că nu trupul e stăpânul Dumnezeului-Om, ci tocmai dimpotrivă, acest trup îi e pe deplin supus.

Legătura imediată cu lumea încetează odată cu Înălțarea, fără însă ca această legătură — în sine — să fie nimicită. Faptul că Domnul s'a înălțat cu trupul Său, înseamnă precis că legătura lui cu lumea nu numai că nu se întrerupe, dar că ea primește și o stabilitate, o indestructibilitate definitivă pentru vecii vecilor. Șederea Fiului în ceruri, de-a dreapta Tatălui, împreună cu trupul Său, înseamnă stăpânirea a toată *puterea* celor trupești, energia spirituală a trupului. Acesta și este chiar *trupul duhovnicesc* care, din punctul de vedere al substanțialității pământești nu e chiar trup, întru cât este cu desăvârșire independent față de materie, iar această materie se află în stăpânirea lui. *Dematerializarea* aceasta a trupului duhovnicesc, care își menține însă deplină facultate sau aptitudine a unei noi *înmaterIALIZĂRI*, e deosebită de *desîntrupare*. Aceasta din punctul de vedere ontologic, e absolut opusă *trupului duhovnicesc*, întru cât neagă total posibilitatea unei noi înmaterIALIZĂRI și nicidecum pretinsa ei învingere (la Origen cași în diversele sisteme teosofice). Învățătura aceasta cu privire la trupul duhovnicesc, nu are absolut nimic co-

3). Studiul acesta al Părintelui S. Bulgakov a fost tradus și în limba bulgară („Naroden Straja” — revista Sfintei Mitropolii a Sofiei — numerele: 3, 4, 6, 8, 9, 15, 16 și 17/1931). Nu mi-a fost dat însă, în studiile mele de până acum, să întâlnesc denaturări mai mari, răstălmăciri și omisiuni capitale — acolo unde traducătorul (un oarecare M.!) — n'a putut pricepe nimic, cu toate că limba din care traducea îi era incomparabil mai accesibilă (sau tocmai pentru acesta!) decât unui român, ca traducerea acestui remarcabil studiu în bulgărește. Deaceea ar fi de dorit ca cei cari au posibilitatea unei confruntări cu originalul „Puti” (revista teologilor și a filosofilor ruși din diaspora, numerele 20-21/1930) — în deosebi studenți bulgari dela Facultățile noastre de teologie din București și Chișinău, — să piardă puțină vreme cu această confruntare și să se convingă. Nu cred să existe un singur preot măcar în toata Bulgaria (nu mai vorbesc de cei neinițiați), care să fi putut înțelege ceva, *necum ceea ce a vrut să spună autorul*, din traducerea „Dogmei Euharistice” în limba sa. Obs. Pr. P. Ang.

4). Acest „*și*”, care în rusește joacă un rol covârșitor e imposibil de redat altfel în românește decât — ori menținându-l (ceea ce am preferat), ori recurgând la o perifrază, de ex.: El bine, tocmai, sau chiar aici aflăm, etc. — Pr. P. Angelescu.

mun nici cu *ubiquitatea* protestanților, conform căreia, trupul lui Christos nefiind mărginit în loc, e prezent pretutindeni, *ubique*, asemeni efirului sau electricității cosmice, deși această prezență e certă și resimțită numai în Sfânta Împărtășanie. Cu trupul Său duhovnicesc, Domnul nu e prezent în niciun loc, fiindcă — în general — din suprașpatialitatea Sa, transcede, covârșește, depășește locul, dar poate pătrunde în spațiu — după vința Sa — și atunci Se arată, e prezent în loc determinat. Teoria ubiquității referitoare la Euharistie, săvârșește aceeași greșală cași materialismul catolic, pe care vrea să-l învingă.

Și acum ne putem întoarce de-a dreptul la dogma euharistică, la doctrina despre *transpunerea*, *transmutarea* sau *transferarea*⁵⁾ Sfințelor Daruri.

Domnul a săvârșit Cina cea tainică în zilele servirii Sale pământești și a împărtășit pe ucenicii Săi în pâine și vin cu Insuși trupul și sângele Său, și unele și altele aparținând lumii acesteia. Și tainică a fost aici forma *transpunerii* pâinii și a vinului în trupul și sângele Domnului. Ca atare, transpunerea nu s'a săvârșit pe calea obișnuită, adică prin mâncarea lor de către Domnul (pe această transformare obișnuită și — ca să zicem așa — naturală, o au învedere Sfinții Grigorie de Nissa și Ioan Damaschinul), ci prin cuvintele Domnului: „Acesta. . . este”. Și împărtășirea a fost instituită de Domnul nu numai pentru Cina cea tainică, atunci când El Insuși petrecea încă în lume, ci pentru toate timpurile, „până când va veni” (I Corinteni XI. 26). Se poate spune cu mai multă precizie că împărtășirea a fost instituită anume pentru timpul acela când Domnul se va depărta din lume prin Înălțare, și când — în consecință — trupul și sângele Lui nu vor mai fi în lume. Deaceia, cu atât mai mult împărtășirea, așa cum a fost în trecut, așa cum a fost la Cina cea tainică, trebuie să aibă pentru fiii pământului acestuia o „materie”, o substanțialitate din lumea aceasta, în particular pâine și vin. Domnul a hotărât săvârșirea Tainei cu materie pământească, adică cu pâine și vin fără a se ține în seamă depărtarea Sa din lume, fără a se avea în vedere faptul că Domnul Cel ce s'a înălțat la ceruri nu gustă din materia, din hrana pământească și ca atare ea nu se transformă în trupul și sângele Său. Cu toate acestea, Christos își menține legătura Sa cu lumea și toată puterea asupra ei. Această putere El a dobândit-o chiar după înviere când a folosit hrana (și incontestabil, nu fictiv) înaintea ucenicilor Săi, iar aceasta — evident — a devenit trupul Său⁶⁾, cu toate că în cazul acesta

nu împărtășirea îi e scopul. (Aceiaș însemnătate o are și facultatea, sau mai bine zis, posibilitatea pipăirii dată de Domnul preamăritului Său trup, arătând ucenicilor mâinile și picioarele, iar apostolului Toma dându-i dreptul să pună degetul pe rănilor Sale⁷⁾. Și această putere asupra lumii materiale se menține, firește, și în Înălțare. Inviatul trup al Domnului, preamărit și duhovnicesc, este — prin sine însuși — independent de „pământ”, de materia acestei lumi, dar își menține puterea de-a se arăta prin materie și numai în virtutea aceasta ea devine trupul și sângele Domnului⁸⁾).

Instituirea Euharistiei în timpul petrecerii Domnului în lume, e legată de săvârșirea ei cu pâine și vin, ca materii ale lumii acesteia. Cu puterea trupului Său duhovnicesc, Domnul le face în adevăr trupul și sângele Său. Pâinea și vinul, după cuvintele Domnului, *sunt* însuși trupul și sângele lui Christos. Această identificare nu-i supusă niciunei îngrădiri de îndoială sau de răstălmăcire. Aici nu trebuie să deosebim *substanța*, ca ceva care schimbă, s'a transpus, și *accidențele* — cari nu s'au transpus, nu s'au schimbat, ci au rămas așa precum au fost. Pâinea și vinul se fac, devin în mod absolut și integral (fără nicio

7). Nu se poate trece cu vederea chestiunea care preocupă în deaproape teologia romano-catolică: avem oare aici o *adductio*, adică o contracție, o răstrângere spațială, din moment ce avem o *augmentatio* — adică o mărire, o creștere a trupului Domnului dincolo de propria-I limită? Odată însă cu felul acesta al punerii problemei, se compară ceea ce e distinct și se măsoară ceea ce e incommensurabil (trupul transcendent și duhovnicesc, trupul indivizibil și integru, ca și forma prezenței lui materiale.) Tot atât de deplasată este și această „ingeniositate” catolică, după care *totus Christus* e prezent în hostie cu toate părțile cornului Său. Chiar distincțiunea aceasta în părți și materializarea formei corporale e cu desăvârșire inaplicabilă aici, unde este vorba despre arătarea trupului și a sângelui, a corporalității lui Christos, pe pământ, în materie pământească. Și tot atât de deplasat este să se vorbească despre trup (și sânge) numai ca despre o corporalitate în general, asemenea celeia pe care o avem la întrebuintarea naturală a hranei care, intrând în corp, devine în general partea lui constituțională și, mulțumindu-ne numai cu aceasta, nu căutăm să desprindem mai departe în ce anume parte a organismului omenesc s'a transformat fiecare particică din hrană. Deaceia, e imperios necesară totala repudiare a reprezentării senzorio-materiale în ceea ce privește *totus et integer Christus*, Care e prezent în hostie — deși numai substantialiter — totuși atât de complicat.

Prin urmare, fiecare particică de pâine și de vin, pre-făcută în trupul și sângele lui Christos, prezintă în mod integral corporalitatea Sa. O concepție aproape asemenea a avut Rosminii (care a și fost condamnat pentru aceasta de către Vatican: Denziger 1919, 1920). El s'a folosit anume de concepțiunea Sfinților Părinți în sensul pe care l-a dat ei formei de prefacere a hranei în trup, susținând că, în *transsubstantiație*, „*Christos face darurile locul, sediul resimțitului Său început, vivificându-le cu Viața Sa*”.

8). Trebuie să menționăm în cazul acesta, că trupul spiritual nu este în genere, un trup abstract, ci absolut individual, care conține în sine însuși o formă determinată, deși atât de universală cum este aceea a trupului Domnului. Și în acest sens, trupul Său cel înviat din morți și înălțat la ceruri, adică trupul cu care petrece de-a dreapta Tatălui, este trupul Său personal, pe care l-a avut în zilele existenței Sale pământești, purtând urmele mântuitoarelor patimi de pe cruce.

5). Aceasta: „transpunere”, „transmutare”, „transferare”, „transpoziție”, ar fi echivalentele exacte ale termenului rusesc „*prelojenie*” pe care îl întrebuintează Păr. Bulgakov pentru determinarea actului de „modificare” a elementelor euharistice. Prin urmare, nu „*transsubstanțiere*”, ci „*transpoziție metafizică*”. P. Angh.

6). În legătură cu aceasta, și pentru mai multă claritate, am putea aminti dictonul german: „Der Mensch ist was er isst” (omul este ceea ce mănâncă). Pr. P. Angh.

PAROHII VACANTE

PREOȚI

Protopopia jud. Ilfov circ. II Budești. Se publică concurs în termen de 30 zile, pentru ocuparea postului de preot paroh al parohiei Hotarele Ilfov, vacant prin încetarea din viață a fostului paroh Pr. Gh. Rădulescu († 16 Iunie 1931).

Parohia Hotarele are 500 familii, biserică bună, 17 pogoane sesie parohială; casă parohială mare.

Venituri are salariul dela stat conform gradului de studii și veniturile epitrabilului cari se ridică la 8-10.000 lei anual. În parohie este și preot ajutător. Se preferă licențiat în Teologie.

Candidații doritori a ocupa această (vacantă) parohie vor trimite cererile lor însoțite de actele reglementare la cancelaria Protopopiei.

Noul paroh este obligat a preda religia în clasele primare locale, gratuit

Lipsa vre unui act anulează cererea candidatului
Protopop, Icon. Ion Gh. Popescu

Protoieria județului Prahova circ. II Breaza. Se publică concurs pentru ocuparea parohiei Pietriceaua, com. Brebu, devenită vacantă prin decesul titularului Pr. Ioan Popescu.

Parohia are circa 200 familii. Nu are sesie parohială. Are casă parohială în construcție.

Salariul dela stat conform gradului de studii.

Preoții doritori de a ocupa această parohie vor arăta:

1. Ce fapte de milă creștină au săvârșit în parohia de unde cer transferarea?

2. Ce fond al milei creștine este realizat?

3. Dacă a predat religia în școlile primare.

Cererile se vor înainta Protoieriei Breaza, însoțite de actele cerut de regulament în termen de 30 zile, dela data publicării prezentului concurs.

Protopop, V. Opriș

Protoieria Jud. Teleorman Circ. II „Peret” Se publică concurs de 30 de zile pentru ocuparea postului de preot paroh de la parohia II-a din Comuna Silișteea Gumești recunoscută în principiu de Onor Minister al Instrucțiunii Publice și Cultelor prin decizia Nr. 85862/932.

Parohia are peste 300 de familii. Biserica trebuie reparată. Are casă parohială și sesie în supr. de 8 h. a.

Personalul va fi plătit când parohia va fi luată în bugetul statului.

Venitul epitrabilului se cifrează la circa 4000 lei anual. Parohul numit este obligat a preda religia în școala primară

Cererile însoțite de acte, conform regulamentului se vor înainta în termen of. protopopesc, iar cele venite pe altă cale nu se iau în considerație.

Conform art. 35 din statut și deciziunii Sf. Sinod, candidații trebuie, să fie licențiați în teologie.

Protopop Icon. Floru Ionescu

CÂNTĂREȚI

Protoieria jud. Ilfov circ. I București. Se publică concurs pentru ocuparea posturilor de cântăreți al II-lea dela următoarele parohii din acest protopopiat, vacante pe ziua de 1 Aprilie a. c. 1). Bragadiru 2). Buda 3). Butimanu 4). Bujoreanca 5). Chitila 6). Cornetu 7). Cocioc 8). Crețuleștii-Fălcoianu 9). Drăgăneasca (Brezoaia) 10). Joița 11). Mogoșoaia 12). Malu-Spart 13). Nețliu 14). Poștii-Manuc 15). Saxoni 16). Tântava 17). Urziceanca.

Doritorii de a ocupa aceste posturi vor înainta cererile însoțite de actele ce posedă Protopopia-tului Circ. I. București-Ilfov, în termen de 15 zile dela data publicațiunei.

Protoiereu, Icon. N. Popian

Protoieria Jud. Vlașca Circ. I Giurgiu. Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului II de cântăreț dela Parohia Putineiu, Vlașca devenit vacant prin decesul titularului D. Stănescu.

Doritorii vor înainta actele cerute de Regulament oficiului protopopesc.

Protopop, Pr. Al. Constantinescu

Protoieria Jud. Vlașca Circ. I Giurgiu. Se publică concurs, cu termen de 14 zile, pentru ocuparea postului de cântăreț al II-lea dela parohia Bila, devenit vacant în urma demisionării titularului de până aci: N. D. Petrescu.

Cei care doresc să ocupe acest post vor înainta actele oficiului protopopesc, în termenul mai sus arătat.

Protopop, Pr. Al. Constantinescu

Protoieria Jud. Vlașca Circ. III Căscioarele. Se publică concurs, cu termen de 15 zile, pentru ocuparea postului I de cântăreț dela biserică Cuvioasa Paraschiva, parohia Căntun, loc devenit vacant prin încetarea din viață a titularului.

Cererile însoțite de actele necesare și examenul se depun la protoierie imediat după expirarea acestui termen.

Protopop, Pr. I. B. Stănescu

Protoieria Jud. Telcorman Circ. II „Peret” Se publică concurs cu termen de 30 de zile de la publicarea „Apostolul” pentru ocuparea postului de cântăreț dela parohia Necsești, devenit vacant pe 1 Mai a. c. prin moartea titularului.

Cererile însoțite de acte se vor înainta of. protopopesc în termenul sus arătat.

Protopop, Iconom Floru Ionescu

limită) trupul și sângele mântuitor. Iar aceasta însemnează că pâinea și vinul *se transpun, se transformă în chip precis*, adică nu materia, nu substanța acalitativă și abstractă a lumii acesteia („pământul”), care în general nici nu există, ci felul, soiul, genul calitativ și determinat al acestei materii, adică precis: pâinea și vinul, cari, ca elemente ale lumii acesteia, rămân fără nicio schimbare sau modificare, numai că nu-și mai aparțin loruși și nici lumii acesteia, ci preamăritului trup duhovnicesc al lui Christos.

Toată problematicitatea teoriei despre transsubstantiație, streină cu desăvârșire Bisericii de dinaintea separării, nu decurge din dificultatea de a se accepta, *transpunerea sau transpoziția* materiei lumii într-o fire, într-o existență supralumească, ci din dificultatea de a se elucidă transsubstanțierea unei materii în alta, în limitele lumii acesteia. Ci *transsubstanțiere* aici nu există și pentru ea nu-i nicidecum loc, întrucât se pot transforma felurile materiei ale uneia și alele-iași lumi naturale, dar nu materii, elemente sau obiecte cari aparțin unor domenii deosebite ale firii. Acestea din urmă se pot transpune, se pot transfera unele într’altele, menținându-și cu toate acestea, în domeniile lor, propria-le formă de existență. Trupul lui Christos, înfățișându-se în pâine și în vin, nu încetează de a fi trup duhovnicesc, care petrece sau rezidă de-asupra lumii acesteia. Pâinea și vinul devenind trupul și sângele lui Christos, aparțin acum transcosmicității, corporalității Sale preamărite, fără însă ca să-și piardă propria-le fire în această lume, întru cît altfel s’ar nimici însăși transpunerea, μεταβολή, care cere unitate efectivă, perfectă a lui *terminis a que* cu *terminis ad quem*. Pâinea și vinul în lume și pentru viața lumii acesteia, rămân pâine și vin fiindcă transpunerea lor nu e fizică, ci metafizică, adică dincolo de limitele acestei lumi. Pentru lumea aceasta transpunere, transmutare, transferare, sau transpoziție, pur și simplu nu există, deoarece Sfintele Daruri își mențin și după actul acesta minunat toate însușirile materiilor din natură. Ci aceste elemente (pâinea și vinul) devin nemijlocit, imediat, ca atari, fără nicio transsubstanțiere, corporalitatea lui Christos. Transferarea nu este o transformare fizică a pâinii și a vinului în trup și sânge printr’un proces fizico-chimic. Deaceia, transsubstanțierea romano-catolică vrea să lămurească faptul pentru care nu există acest proces, scuzând, absolvind absența minunii transsubstanțierii naturale. Dar o asemenea înțelegere a *transpunerii*, nimicește taina și-i denaturează sensul. Iar sensul tainei nu consistă în aceea că, credincioșii primesc o parte din trupul și din sângele lui Christos în chip natural, ci în aceea că ei se împărtășesc cu una și nedespărțita corporalitate a Domnului, că se unesc cu El *trupește* și prin aceasta și *duhovnicește*. Nu ne-am fi putut împărtăși nicidecum cu preamăritul trup și sânge duhovnicesc al Domnului, dacă El nu ne-ar face materială corporalitatea Sa în Taină. Mâncând

în fața ucenicilor Săi, Domnul a dovedit că materia acestei lumi e unită cu preamăritul Său trup; în Taină, dimpotrivă: El se dă pe Sine însuși hrană, unindu-Se cu materia acestei lumi. Dacă se are în vedere sensul și puterea transpunerii acesteia, se poate spune nu numai că pâinea și vinul sunt trupul și sângele lui Christos, ci și contrariul, că trupul și sângele lui Christos sunt — în Taină — pâine și vin. Deaceia, în Liturgia Sfântului Vasile cel Mare (ca și la Apostolul Pavel). Darurile odată științite se numesc ca și mai înainte — pâine și vin. Pentru *transpunere nu se cere nici-o transformare, prefacere sau transsubstanțiere*, întru cât trupul și sângele lui Christos — după voința lui Dumnezeu — sunt în lumea noastră, această pâine și acest vin, în loc determinat, pe altar determinat. Și fiindcă sunt așa cum sunt, n’au nevoie de transformare, ci dimpotrivă: ele trebuie să-și mențină propria lor natură. Nimicindu-și această natură, și Taina și-ar pierde puterea. Această corolație este exprimată cum nu se poate mai bine în cuvintele traduse mai sus (capitolul precedent n. traduc.) ale Sf. Irineu, episcopul Lionului, privitoare la aceea că în Euharistie, hrana cerească se unește, se împreună cu hrana pământească. Nu orice materie poate să fie hrană, ci numai cea determinată. Elementele euharistice, pâinea și vinul, sunt elemente nutritive, dar odată cu ele se gustă, se primește și trupul duhovnicesc al lui Christos, Care le-a primit în sine însuși și în acest senz S’a identificat cu ele. Odată cu aceasta, toate problemele celelalte — dacă *totus et integer Christus*, cu toate părțile trupului Său e prezent în Taină — cad ca lipsite cu desăvârșire de respectul, de pietatea și de înțelegerea cuvenită.

Însemnătate hotăritoare are aci faptul că pâinea și vinul aparțin în general trupului lui Christos, trup duhovnicesc și preamărit, reprezentind în lumea noastră corporalitatea reală, adevărată a trupului transcosmic.

Rămân însă pătruns, de înțeles complex distincțiunea și despărțirea trupului și a sângelui lui Christos. Dar luând o asemenea poziție, nu contravenim celelalte, luată împotriva fiziologiei euharistice a romano-catolicilor? Nu. Pentru că despărțirea trupului și a sângelui — la împărtășire, despărțire stabilită de Domnul, are mai înainte de toate însemnătate pentru Euharistie ca jertfă, întrucât reproduce moartea depe Golgota. Desu-nirea și despărțirea trupului și a sângelui, vârsarea post mortem a sângelui pe cruce, însemnează moartea prin jertfă primită de Mielul (Agnețul) lui Dumnezeu pentru păcatele oamenilor. Deaceia, în Euharistie, într’atât cât este jertfă, trebuie să avem această despărțire, care se întregeste printr’o nouă unire a trupului și sângelui (în Liturgia răsăriteana, faptul acesta se exprimă prin afundarea părțicelei „IS” în sfântul Potir însoțită de cuvintele: „Plinirea Sfântului Duh”, iar mai pe urmă prin afundarea celorlalte

părțile pentru împărtășire sau imbibarea lor cu sângele Mielului—adică Sfintele Daruri Cele pentru păstrare). Unirea aceasta corespunde Invierii Domnului prin Sfântul Duh, așa că celor ce se împărtășesc nu li se dă trupul din mormânt și nici sângele lui Christos, care nu s'a vărsat după moartea Sa, ci trupul cu sânge, trupul cel înviat, cel preamărit, cel duhovnicesc, cu toate că a trecut prin această despărțire a jertfei, prin moarte.

Din cauza aceasta, despărțirea și unirea trupului și a sângelui lui Christos, nu au nicidecum o însemnătate contrastantă, împotrivoare și odată cu aceasta nici una de distingere a corpului în părți solide și lichide, ci înseamnă drumul acestui trup din viața pământească — prin moarte—la înviere. Trupul și sângele, în consistența lor individuală, despărțită, aparte, nu sunt elemente dătătoare, creatoare de viață, cu toate că sunt elemente proprii, apte de viață, alcătuind numai în unire trupul. Acestei înțelegeri a trupului și a sângelui, îi corespunde și terminologia biblică. Aici — în Biblie — sângele are o însemnătate sacramentală deosebită. În legea pentru aducerea jertfelor, vărsarea și câteodată stropirea, ungerea cu sânge, are o putere sfințitoare, curățitoare și în general desăvârșitoare, putere pe care nu o are nicidecum carnea. Conform acestei valori sfințitoare a sângelui, Dumnezeu interzice cu stricteță lui Noe și urmașilor lui mâncarea sângelui: Facerea IX, 4. Această interdicție se cuprinde în legea lui Moisi: Leviticul III, 17; VII, 26—27; XVII, 14; Deuteronomul XII, 16—23. Motivul acestei interdicții îl formează faptul că sângele este sufletul cărnii, al trupului:

„Iar carne cu sufletul ei într'insa, cu sângele ei, să nu mâncați”; Facere IX, 4;

„Căci sufletul fiecărui trup este sângele lui; sângele lui este sufletul, viața lui” (Lev. XVII, 14);

„Sângele este suflet; să nu mâncați odată cu carnea și sufletul” (Deuteronom XII, 16—23).

Prin urmare, sângele este „sufletul”, viața trupului, viață care își are substratul material în sânge. Corespunzător acestui fapt, în Noul Testament — în Evanghelii și în Epistolele apostolice — foarte des se vorbește despre jertfa mântuitoare a Domnului ca vărsarea sângelui Său pentru răscumpărarea noastră (Efeseni I, 7; Apoc. V, 9), curățire prin credință întru sângele Lui (Romani III, 25), îndreptare prin sângele Lui (Romani V, 9), împăciuire prin sângele Crucii Lui (Coloseni I, 20), curățire de păcate (I Ioan I. 7 și Evrei IX. 14), sfințirea (Evrei XIII. 12), spălarea și albirea vestmintelor în sângele Mielului (Apoc. V. I. 14), biruință (Apocalipsă XVII. 11). Toate aceste expresii au un sens comun, acela că Domnul „Își dă Viața Sa” (Ioan X. 17) pentru păcatele lumii. Tot astfel și la instituirea Euharistiei, în ceiace privește iertarea păcatelor, se vorbește direct numai de vărsarea sângelui nu și despre frângerea trupului¹⁰). Se poate spune că trupul este

locul acțiunii dătătoare de viață a sângelui, întrucât sângele nu există în afară de trup—dacă acesta e viu—și se varsă numai la moartea trupului în sânge și este chiar puterea jertfei, sufletul ei.

Distincțiunea aceasta poate fi transpusă și în senz christologic. După hotărîrea sinoadelor ecumenice—al IV-lea și al VI-lea—convocate pentru condamnarea ereziei lui Apollinarie, Christos a primit trup omenesc vivificat de sufletul rațional, ἀνθρωπινὸν ἀληθινὸς τὸν αὐτὸν ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, adică două obirșii, două începuturi propriu zise, cari corespund trupului și sângelui primite din Fecioara Maria. Întreg ansamblul acesta corespunde triplei consistențe a omului: duh, suflet și trup.

La Dumnezeu-Omul, duhul ipostatic este însuși Cuvântul, iar sângele și trupul corespund sufletului și cărnii (carnalității). Faptul acesta se confirmă și în forma morții de pe cruce a Mântuitorului, descrisă de Evanghelistul Ioan (XIX. 30). „... și plecându-Și capul, Și-a dat duhul. Iar ca semn că viața s'a depărtat dela Împunul cu sulița, a curs sânge și apă, așa că în mormânt a fost pus trupul fără sânge, fără viață. Sufletul lui omenesc (al trupului) a părăsit trupul odată cu sângele. De aici, între altele, rezultă și senzul dogmatic al împărtășirii sub două chipuri, sub două aspecte (cari pot și să nu fie astfel, de exemplu: la împărtășirea copiilor numai cu sânge, iar până la un punct oarecare și la împărtășirea dela Leturghia Darurilor mai înainte sfințite, unde imbibarea prealabilă a Agnelului cu sânge, nu realizează pe deplin împărtășirea sub cele două aspecte), dar unirea, împreunarea trupului și a sângelui, corespunde invierii și preamăririi. Celor ce se împărtășesc nu li se dă, prin urmare, trupul cel mort, trupul privat de sânge care a stat în mormânt, ci trupul cel viu, trupul cel înviat și preamărit. Deaceia și este chiar atât de esențială prealabila afundare a părțicelei „IS” în sfântul Potir, însoțită de cuvintele: „Împlinirea Sfântului Duh”¹¹) întrucât această afundare corespunde noiei uniri, noiei împreunări a trupului și a sângelui prin întoarcerea vieții în trup, adică prin înviere)¹².

11). A se vedea nota a 9-a din capitolul precedent. P. Anq.

12). Mai departe, aceasta se săvârșește și asupra celorlalte părțicele ale Agnelului, prin afundarea lor în sângele din Potir sau prin imbibarea lor cu sânge (așa cum se face la pregătirea Agnelului dela Leturghia Darurilor mai înainte sfințite). Privarea laicilor la romano-catolici de Sf. Potir, ar vrea să însemne că ei nu se împărtășesc cu trupul cel înviat al Domnului, ci cu cele care a stat în mormânt, cu cel despărțit de sânge. În adevăr, și aici (la romano-catolici) se pune în Paniță — în Sf. Potir — o părțică din hostie, cu care însă se împărtășește preotul, și se poate ca însemnătate acestei cufundări să se răsfrângă, să se răspândească asupra întregii hostii sfințite. Cu toate acestea, Hostia rămâne totuși privată de unirea mântuitoare cu sângele. Prin această diferențiere, se mărește și mai mult prerogativa preotului, întrucât numai el singur primește în sine împărtășirea cu toată puterea ei, laicii „bucurându-se” de o împărtășire care nu are toată plinătatea. Întregul senz al lui *sub utraque* (subt un aspect și altul), constă „tocmai” în această remembrare, reunire a trupului și a sângelui, a sufletului și a trupului.

10. Numai la Sf. Ap. Pavel aflăm: „care se frînge pentru voi” (I Cor. XI. 24).

Încât, transpunerea pâinii și a vinului în trupul și în sângele lui Christos, nu însemnează să-lăsuirea *substantialiter* a Domnului Cel din ceruri în aceste accidente, ca într-un fel de „obroc” sau „înveliș”, ci transmutare directă, fără niciun fel de limitare și fără niciun rest (adică în întregime în trupul și în sângele lui Christos), — o transpunere autentică, veridică. Odată cu aceasta, faptul că pâinea și vinul — în natura, în firea lor pământească — rămân pâine și vin, adică ceea ce au fost, n'are absolut nici-o însemnătate. Pâinea și vinul însă, ca atari, au devenit cu totul altceva în ele înșile, chiar nici nu mai au o fire, o existență independentă — ca materii ale lumii acesteia, — ci aparțin trupului lui Iisus, tot așa cum au aparținut aceluiaș trup pâinea și peștii mâncați de Domnul în fața ucenicilor. Domnul, care există cu trupul Său duhovnicesc și preamărit la dreapta lui Dumnezeu și Tatăl, Își creiază prin transpunere trup din pâine — materie a lumii acesteia — însușindu-i-o cu sângele Său. Pentru transpunerea aceasta nu numai că nu se cere „transsubstanțierea” elementelor: pâine și vin, dar ea chiar se și exclude, întrucât, în general, nici nu există în lume *atari materii* în cari se pot transforma, preamăritul trup al Domnului rezidând, aflându-se, petrecând în afara lumii acesteia. Domnul a instituit Taina Euharistiei în timpul petrecerii Sale pe pământ, atunci când avea trup pământesc. Dar acest trup s'a transfigurat în timpul învierii și prin aceasta a devenit translumesc. Deaceia, transpunerea Sfintelor Daruri se cuvine a fi înțeleasă nu ca o

„transsubstanțiere” a unei materii în alta, ci ca o legătură a trupului duhovnicesc al Domnului cu elementele („materii”) euharistice ale lumii acesteia. Stabilirea, determinarea acestei legături, este însăși transpunerea, un act metafizic, nu fizic. Actul acesta reprezintă în sine analogia dumnezeieștii întrupări și însemnează arătarea lui Christos pe pământ după înălțare, unde materia euharistică e forma mediatoare a acestei arătări sau prezențe. Dacă astfel înțelegem transpunerea, atunci cad dela sine toate celelalte probleme deplasate, privitoare la felul în care Domnul ni Se dă pe Sine Insuși mincare în acelasi timp și în timpuri deosebite, și la felul în care e prezent întreg în fiecare părticică din Sfânta Impărtașanie: aceste sunt mijloace, moduri, aptitudini, forme ale arătării Lui și, indiscutabil, nici nu au și nici nu pot să existe graniți pentru ele. Odată cu aceasta, nicio Cină, niciun Ospăț euharistic nu epuizează înfățișările acestea ale Domnului în lume și deaceia nu putem spune nicidecum: aici și numai aici e prezent Christos întreg, iar în alt loc nu este.

(Urmează)

Traducere din Rusește

Pr. Paraschiv Angelescu

Erată. Cu toată atenția cu care se tipărește în „Apostolul” studiul acesta, se strecoară totuși — la tipografieri — unele greșeli însemnate. Astfel, în primul capitol, pagina 131. rândul al 34-lea din coloana a II-a-Se va citi: *ne-mijlocit și viu* în loc de *mijlocit și vital*. Celelalte greșeli sunt de mai mică importanță (*indentitate* în loc de *identitate*, etc.) și se observă ușor.

P. Ang.

MIȘCAREA MISSIONARA

Ședința cercului pastoral Puchenii Moșneni din 15 Mai 1932

Membrii ai cercului pastoral Puchenii Moșneni, au ținut ședință la reședința cercului în parohia Puchenii Moșneni. În fața mulțimii credincioșilor din parohie și din satele vecine, s'a oficiat de preoții cercului, serviciul Sf. Liturghii, ajutați la strană de cântăreți.

Răspunsurile Sf. Liturghii au fost date de corul bisericii înfrunțat de Pr. D. Nicolescu în anul 1930 cu fete din sat. S'au executat în bune condițiuni, bucăți din Ștefănescu, Popescu — Pasărea, Nifon Ploesteanu și Al. Popescu. Corul a fost condus de d-l învățător Florea Costache. Înainte de începerea Sf. Liturghii, a sosit P. C. Părinte Protopop de Ploști Const. M. Petre. Vizita P. C. Sale a bucurat pe toți credincioșii, fiind un deosebit prilej de a-i asculta sfaturile înțelepte și învățăminte alese. ce P. C. Sa știe să le picure în sufletele ascultătorilor.

Predica a fost rostită de Preotul Nic. Alexe din parohia Goga, tratând evanghelia mironosișilor. După ce a povestit activitatea mironosi-

ștelor în timpul răstignirii și îngropării Mântuitorului, a descris clipele ce le au trăit aceste femei în dimineața Sf. Vineri și frica și bucuria ce au gustat-o când au văzut pe Domnul. Face o analiză sufletească a mironosișelor așezându-le în paralel cu femeia timpurilor noastre. Stăruie asupra vieții și credinței fiilor bisericii, arătând mijloacele de îndreptare ce le întrebuițează Biserica pentru atingerea supremei ținte: „mântuirea”.

La sfârșitul slujbei, P. C. Protopop Const. M. Petre, în mod pătrunzător, arată rostul P. C. Sale în mijlocul credincioșilor și înfățișează scopul ce se urmărește prin aceste cercuri preoțești. Face o justă analiză a vremurilor ce le trăim, învăluite de marea criză materială ce bântue lumea și care este izvorâtă dintr-o criză morală și religioasă. Vremurile dovedesc că sufletul este mai de preț decât materia ce se prăbușește, și omenirea trebuie să urmărească mai mult spiritualitatea.

Cu argumente foarte temeinice și cu citate biblice, face o frumoasă lecție de morală având

ca obiect: iubirea oamenilor față de Dumnezeu și practicarea virtuților creștinești. În concluzie, stăruie asupra unei renașteri sufletești ce trebuie să pornească de jos în sus și având drept temelie pe Iisus și biserica Sa.

Foarte eloquentă a fost comparația că tot ceea ce se zidește în această lume, trebuie să pornească de jos în sus și deci o îndreptare a vieții trebuie să pornească întâi dela individ, familie, sat și așa să meargă până în păturile cele mai înalte ale țării. *„Dacă scara se mătură de sus în jos, să nu se uite că ea se construiește de jos în sus și la noi e nevoie de construit, nu de măturat”, spune răsplat P. C. Sa. Deasemenea, cei ce sunt așezați conducători și îndrumători, trebuie să fie pătrunși de același spirit creștinesc și moralizator. Trebuie o unire generală în jurul altarelor pentru renașterea spirituală, siguranța renașterii materiale.*

Credincioșilor li s'au împărțit broșuri din Biblioteca misionară Patriarhul Miron.

După masă la ora 3, s'a ținut tot în Sf. biserică o șezătoare religioasă. Preotul D. Nicolescu, Președintele cercului și Parohul locului, ține cuvântul de deschidere, mulțumind P. C. Protopop pentru participarea la acest cerc, fiind o deosebită cinste pentru membrii cercului și o mai mare încurajare la munca de apostolat pe care o duc smeriții slujitori dela sate. Înfățișează credincioșilor convorbirea Mântuitorului cu femeia samaritană și îndeamnă pe toți ca întotdeauna să bea din izvorul de apă vie al bisericii și Evangheliei lui Iisus, El fiind cheia cu care putem deschide împărăția cerurilor și puterea biruitoare în această viață. Face apoi o dare de seamă a corului bisericii ce e format din 50 coriste și felul cum l'a înființat și cum activează.

Corul bisericii sub conducerea d-lui Fl. Costache, execută foarte frumos următoarele bucăți: Cristos a înviat, Uniți să fim, de Chiriace, Imnul ortodoxiei, de Cucu, Slavă întru cei de sus și În raiul desfătării.

Preotul Vasile Nicolescu—Românești, vorbește cu multă însuflețire despre „Rolul femeii creștine”. Povestește, cum o familie din parohia sa, s'a întors la adevărata viață creștinească prin cetirea Bibliei, sub îndrumările Cuc. Sale. Dă îndemnuri celor prezenți de a avea călăuză pentru viață cărțile sfinte ale bisericii. Cea mai mare atențiune trebuie dată copiilor și educației lor. La acest lucru, cele dintâi care sânt chemate, cu un real folos sunt numai mamele creștine. Se adresează femeilor, rugându-le a depune toată silința pentru creșterea religioasă și morală a copiilor.

Partea II-a a programului a fost alcătuită din următoarele coruri: Cânt de mărit, Doamne Iisuse Cristoase, Cetilună cetioară, Imnul Crucii de Cucu și Cu noi este Dumnezeu, de Chiriace. Bucățile, dirijate de Pr. D. Nicolescu, au impresionat foarte mult pe asistenți și a fost nevoie a se repeta.

Părintele Protopop Const. M. Petre, ia cuvântul, evocând timpurile mai îndepărtate ale bisericii românești, când tineretul învăța în tinda

bisericii, școală românească păstrătoare de neam și de tradiții și școală creștinească dădătoare de viață morală, — și laudă activitatea ce o desfășoară preoții cercului. Analizează câteva versuri din corurile cântate și stăruie în special asupra cuvintelor „Uniți să fim în cântece și în Dumnezeu”, îndemnând pe credincioși a păstra tradiția și obiceiurile creștinești și românești, ferindu-se de importanțele cântecelor și jocurilor streine, care slăbesc și ființa neamului și caracterul specific — recreativ al jocurilor și cântecelor noastre.

Studentii teologi D. Gr. Moiescu și Gr. V. Popescu au executat în duet: Ingerul a strigat, de Cucu și Pre noi înșine și unul pre altul.

Serbarea a luat sfârșit prin corul: Cristos din morți a înviat, de Chiriace.

Părintele Protopop împreună cu frații preoți, au căutat să răsplătească și să încurajeze munca fetelor din cor, dorindu-le 1.000 (una mie) lei din fondul cercului.

* * *

Sărbătorirea ieșirii la pensie a preotului Ioan Dragomirescu dela parohia Lăzărești-Schitu Golești jud. Mușcel.

Astăzi 8 Maiu 1932 cercul preoțesc „Schitu Golești” a ținut ședința sa în parohia Lăzărești sub președinția prea cucernicului protoiereu N. Proca dela circ. I C.-Lung în vederea sărbătoririi ieșirii la pensie a parohului respectiv dela această parohie care de a sa bună voe și a înmănat singur demisia chiar în mâna Înalt Prea Sfințitului și fericitului Patriarh Miron.

Serviciul divin s'a oficiat cu toată evlavie și deosebit fast de prea cuc. protopop împreună cu toți preoții cercului și în asistența autorităților locale, unui numeros public și persoane de elită din împrejurimi.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul cântăreților împreună cu corul local format din elemente locale, dirijat de cântărețul G. Tolbași dela această parohie.

Predica zilei s'a ținut de noul preot D. Roman dela parohia Cotești.

Sf. Sa în cuvinte pe înțelesul tuturor arată că deși știința a făcut progrese uimitoare în toate direcțiile, totuși e în imposibilitate să explice fenomenele ce ne înconjoară și cari scapă din domeniul exploatarilor științifice; astfel sunt aparatele care văd la cea mai mare distanță stele, planete și cele mai mici ființe, microbi cari scapă puterilor vederei omenești și totuși nu există aparate cari să vadă în domeniul credinței, care singura este mântuitoare și cu ajutorul căreia putem vedea cele veșnice.

Incheie cu credință că ziua de astăzi, ziua când se serbează acel care și dânsul la început nu credea, a trebuit apoi să creadă și să aducă creștinilor credința necesară mântuirii.

După apolisul zilei s'a oficiat un tedeum de mulțumire lui Dumnezeu, după care corul cântă sărbătoritului mulți ani trăiască.

Părintele protoiereu, din fața ușilor împărătești,

în cuvântarea sa, salută mai întâi pe oredincioși cu salutul creștinesc „Cristos a înviat”.

Arată că biserica e mai populată de credincioși ca de obicei, aceasta pentru două motive: I. Intrunirea cercului preoțesc care ține aci odată pe an ședința sa și al II inițiativa luată de preoții cercului, de a sărbători pe colegul lor din cerc, venerabilul preot paroh Ioan Dragomirescu pentru eșirea sa la pensie. Desvoltând primul motiv, arată importanța și foloasele cercurilor preoțești. Desvoltând al II motiv spune: Părintele Ioan Dragomirescu sărbătoritul de azi, e fiul preotului Nic. Dragomirescu, acesta al lui preotu Dragomir dela care își trage și numele de familie și acela al lui popa Stanciu, familie din vechi preoți.

Părintele I. Dragomirescu a fost un tată de familie model și un preot cu demnitate. S'a născut în com. Capul Piscului la anul 1861, clasele primare le-a făcut în C.-Lung, iar seminarul în Curtea de Argeș. Dumnezeu la blagoslovit cu o familie bogată 4 băieți și trei fete și cu o soție vrednică și adevărată mamă.

Copiii lor săi le-a dat o educație aleasă, ridicându-i pe toți pe frumoase trepte sociale. Lauda activitatea sa de până astăzi la eșirea sa la pensie și-i descrie însușirile pe cari le socotește ale unui preot model.

Scoate în evidență faptele de seamă, clădirea actualei biserici al cărei ctitor este și activitatea desfășurată în lupta cu sectele. Pentru toate acestea, înalt Prea Sfințitul Patriarh, ca răsplata a muncii și hărniciei în ogorul Domnului nostru Iisus Cristos, la decorat cu cea mai înaltă distincție „Crucea Patriarhală” în gradul de Econom Stavrofor. Ureeză preotului pensionat încă mulți ani și să fie sfătuitorul și îndrumătorul urmașului său într-o toate.

După cucernicia Sa ia cuvântul Domnul învățător Nicolae Andreescu. D-sa arată: după cum orice nație își are sărbătorile sale de tot felul tot astfel și indivizii așa după cum sărbătoritul de astăzi la a cărui sărbătoare ne-am adunat spre ai arăta meritele și munca sa de 36 de ani ca învățător în ogorul cel înțelenit al acestui sat și al cărui elev a fost și D-sa. Își reamintește de acele zile ale copilăriei când în frumoase excursiuni școlare aduceau de prin păduri pomi în grădina școalei, unde-i învăța altoitul și diferite culturi. Ca adult, împreună cu alți flăcăi și fete a luat parte ca actori, căci sărbătoritul de astăzi a înființat primul teatru școlar în acest județ cu scenă portativă dând serbări culturale nu numai la școala din sat ci și prin comunele vecine și chiar în orașul C.-Lung cu ocazia unui congres învățătoresc. Tot sfinția sa a făcut prima uscătorie sistematică de uscat fructele, iar cu elevi făcea și apicultură și sericicultură ținând conferințe și dând sfaturi în cercurile învățătoresci al cărui președinte a fost până la eșirea sa la pensie ca învățător; iar pe terenul economic tot Sfinția Sa

încă din anul 1904 a înființat banca populară Jidavo și o cooperativă de var. Pentru toate acestea autoritatea școlară, apreciindu-i munca și meritele la recompensat cu decorația „Răsplata muncii și medalea Regele Carol I. Încheie urându-i să trăiască.

la apoi cuvântul sărbătoritul preotul I. Dragomirescu care spune: „În luna Martie trecută a împlinit 52 ani de muncă oficială — 36 de ani a bătut drumul școalei, muncind așa după cum la apreciat superiorii săi cari l-au decorat și așa cum la calificat D-l învățător N. Andreescu în vorbirea sa. Arată peripețiile prin care a trecut trei ani cutreerând județul cerșind și adunând fonduri pentru clădirea actualei biserici unde 40 ani a predicat cuvântul evangheliei, fiind pe lângă preot și doctor la căpătâiul bolnavilor, la nașterea femeilor, la botezul pruncilor și zice că nu-și aduce aminte dacă din lenea sa să fi pierdut vreun suflet ne botezat, ori vreun muribund să plece în calea veinicieii fără merindea cerească sfânta împărășanie.

Mai arată ce luptă grea a avut de luptat trei ani 1928 — 1931 cu sectanți prozelitei învățătoarei Rolea care a adus aci pe ex-preotul Tudor Popescu, pe institutorul Emil Constantinescu, soțul său tot sectant și alți predicatori streini care-i desbinase turma. Din Noembrie până în Aprilie în fiecare an a ținut câte trei șezători săptămânal, aducând pe mulți răătăciți la credința strămoșească, stăvilând lucrarea lor diavolească care luase proporție îngrijitoare: astăzi au rămas puțini și speră că în unire cu succesarul său, vor aduce în staul și pe cele câteva oi ce mai răătăcesc.

Inchind aduce mulțumiri părintelui protoiereu, preoților din cerc, urându-le să trăiască ca să ajungă fiecare această zi fericită pentru sine în care și ei să fie sărbătoriți. Mulțumește D-lui învățător N. Andreescu pentru frumoasa sa cuvântare și laude ce i-a adus spunând că nu și-a făcut decât datoria. Mulțumește credincioșilor adunați la această sărbătoare, spunându-le că deși dimisionat, nu va înceta a aduce rugăciuni bunului Dumnezeu pentru sănătatea, ajutorul și ertarea păcatelor lor și copiilor lor, sfătuiindu-i ca să dea aceeași onoare și ascultare noului preot care va veni.

După miruire preoții împreună cu tot poporul s'au fotografiat în curtea bisericii luând în fotografie și biserica.

Masa s'a luat la sărbătorit: la masă toastează părintele protoiereu, ia cuvântul părintele I. Andreescu arătând dragostea și frățietatea ce există între sărbătoritul de astăzi tatal său Preot Andreescu și frunțașii satului din cari azi puțini mai sunt nu ca astăzi când nu există decât fătărie și invidie. Tuturor le răspunde sărbătoritul după care serbarea ia sfârșit.

Președinte, Pr. I. Andreescu

CRONICA INTERNA

Telegramă

Inalt Prea Sfințitului Dr. Miron Cristea
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

31 Mai 1932

BUCUREȘTI

Adunarea eparhială Olteană – premenită și prelungită pe un nou period de șase ani —vă trimite urările ei de-a rămâne încadrat pe vecie printre marile și strălucitele figuri ale sfintei noastre biserici strămoșești și în istoria neamului nostru întreg, pe care numai credința și morala bisericeii lui Hristos îl poate consolida și desăvârși sufletește.

Episcop Vartolomei

al Râmnicului—Noul Severin

* * *

Inalt Prea Sfinției Sale Patriarhului Miron
31 Mai 1932

BUCUREȘTI

Preoții cercului din proistoșia Măgurele, protopopiatul Văleni-de-Munte, jud. Prahova întrunit în cerc pastoral festiv în parohia Măgurele sub președinția Prea-cucernicului protopop D. Ștefănescu — cu smerenie își îndreaptă gândul către Inaltul lor stăpân, aducând pe această cale mulțumire pentru distincțiunile, cu care ați onorat pe venerabilul nostru proestos preotul Mihail Constantinescu din Măgurele și, urându-vă ani mulți pentru fericirea și propășirea bisericeii neamului românesc, asigurându-vă în acest timp de întregul nostru devotament și supunere.

Protopop **D. Ștefănescu**, cu tot soborul

* * *

Circulara Nr. 4277/932

Prea Cucernice Părinte,

În conformitate cu dispozițiile Legii Contabilității Publice, Vă invităm a pune în vedere parohiilor din acel protopopiat ca să ridice sumele ce le au depuse la Băncile Particulare și să le depună la Cassa de Depuneri și consemnațiuni.

p. Arhiepiscop și Mitropolit

† **PLATON**

Cons. Referat Protopop,
C. MOLDOVAN

Circulara Nr. 1855/932

Prea Cucernice Părinte,

Potrivit hotărârii Consiliului Eparhial Secția Culturală — întrunit în ședință în ziua de 12 Mai 1932, Vă punem în vedere că este oprit în mod categoric de a se mai înstreina din biserici vreun obiect de valoare istorică sau artistică. Aceste obiecte pot fi adunate întrun muzeu eparhial, rămânând însă în proprietatea inalienabilă a bisericii.

Veți binevoi a Ne înainta un inventar complet despre obiectele istorice sau artistice, ce se găsesc la bisericile din cuprinsul acelei protopopii, cu o scurtă descriere a istoricului fiecărui obiect și a valorii lui.

Primiți, Vă rugăm, arhieriești binecuvântări.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,

† **TIT**

Cons. Referent,
Pr. MANEA POPESCU

* * *

Circulara Nr. 4513/932

Prea Cucernice Părinte,

Intrucât la verificarea conturilor de gestiune am observat că multe parohii nu achită cotele bugetare pentru fondurile Noastre, înainte de expirarea anului financiar, Vă invităm ca la verificarea ce o faceți conturilor să observați la achitarea acestor fonduri și să nu ne mai înaintați spre aprobare nici-o gestiune căreia îi lipsesc chitanțele de achitarea lor.

Vă reamintim totdeauna ordinul Nostru circular Nr. 2745 a. c. spre stricta aplicare, și Vă invităm să observați la timbrarea legală a actelor justificative ce se anexează conturilor de gestiune.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,

† **PLATON**

Cons. Referent Protopop,
C. MOLDOVAN

* * *

Circulara Nr. 3847/932

Prea Cucernice Părinte,

Veți aduce la cunoștința C. C. preoți că și anul acesta punem la dispoziția C. C. Lor, Sănatoriul Preoțesc „PATRIARHUL MIRON” dela

Techirghiol-Sat, care va fi deschis dela 1 Iunie până la 1 Octombrie.

Sanatoriu este complet mobilat, cu camere destul de spațioase, amenajata cu câte trei paturi, spre a veni astfel în ajutorul preoților cu familii mai numeroase.

Totdeauna având în vedere criza financiară, Consiliului Arhiepiscopesc, a redus prețul camerilor la 1.500 lei pentru camerele din față și la lei 1.200 pentru camerele din dos.

Cererile pentru ocuparea lor se pot adresa din vreme Cancelariei Arhiepiscopiei Noastre—Secția Economică—achitându-se anticipat prețul, pe timpul cât solicitatorii voesc a le ocupa.

p. Arhiepiscop și Mitropolit,

† **PLATON**

Cons. Referent Protopop,
C. MOLDOVAN

MIȘCAREA ÎN CLER

P R E O Ț I :

Numiri, Demisii, Decese, reintegrări, pedepse

1 Maiu — 1 Iunie 1932

1. Pr. Aurelian Dumitrescu Valea Stâlpului Prahova s'a pedepsit cu oprirea salariului pe 30 zile din luna Iunie a. c. pentru abateri dovedite. T. N. 4017/932.

2. Pr. Al. Melicescu Fricoasa Prahova a încetat din viață pe data de 1 Maiu a. c. T. N. 4274/932.

3. Pr. Cristache Sachelarie dela parohia Plum-buita suburbană Colentina a demisionat pe data de 1 Iunie a. c. spre a-și regula drepturile la pensie T. N. 4429/932.

4. În ședința consiliului eparhial din 18 Martie a. c. s'a hotărât ca preotul ajutor Marin Ștefan din parohia Greaca-Ilfov să ocupe în mod provizoriu postul de paroh vacant pe 1 Ianuarie a. c. prin demisia fostului paroh Ilie Andreescu pentru a-și regula drepturile la pensie. T. N. 2259/932.

C Â N T Ă R E Ț I :

Numiri, Demisii, Decese, reintegrări

1 Maiu — 1 Iunie 1932

1. Gh. St. Stancu se numește cântăreț II prov. pe 1 Maiu a. c. la parohia Fundoia-Ilfov în locul vacant pe 1 Ianuarie a. c. prin punerea în disponibilitate a practicantului Gh. Popescu. T. N. 3695/932.

2. Emilian Vasilescu se numește cântăreț pe 1

Ianuarie a. c. la parohia Belvedere Capitală nou înființată. T. N. 3695/932.

3. Florea Constantinescu se numește cântăreț provizoriu prin transferare pe 1 Ianuarie a. c. la bis. Belvedere Capitală, în postul nou înființat odată cu parohia, Transferarea se face dela bis. „Cu Sfinți” fillală la bis. Oțetari. T. N. 3778/932.

4. Diaconescu N. Filip se numește cântăreț provizoriu pe 1 Maiu a. c. la bis. Lăculețe Dâmbovița în locul titularului Mihail I. Popescu hirotonit în preot. T. N. 3691/932.

5. Pe data de 1 Aprilie a. c. s'a transferat d-l Stelian C. Geamănu în postul de cântăreț la bis. Sf. Voevozi Ploști în locul vacant pe 1 Ianuarie a. c. Sf. Dumitru Ploști. Transferarea lui Stelian Geamănu se face dela bis. Sf. Treime Ploști. T. N. 3891/932.

6. Pe data de 1 Maiu a. c. se transferă cânt. Decebal Serpeșanu dela bis. Popa Tatu la bis. Sf. Visarion vacant pe aceeași dată prin demisia titularului Sebastian Vlădescu. T. N. 4103/932.

7. Ilie C. Dumitriu se numește cântăreț pe data de 1 Martie a. c. la bis. Sf. Atanasie din Ploști în locul titularului Stelian Constantin demisionat pe 1 Februarie a. c. T. N. 3883/932.

8. Onor Minister al Instrucțiunii Publice și al Cultelor cu adresa Nr. 56534/6367 a. c. ne încunoștințează că nu poate face numirea în postul de cântăreț a d-lui Gh. A. Popa la parohia Burdea Ștefănești întrucât nu are vârsta legală, și nici nu posedă școala de cântăreți. T. N. 4041/942.

9. Cântărețul Dumitru Stănescu Putineiu Vlașca a încetat din viață pe data de 10 Martie a. c. T. N. 2594/932.

10. I. Dumitrescu se numește pe data de 15 Martie a. c. cântăreț la Plopeni Prahova în locul titularului Const. Gh. Marin care a părăsit serviciul pe 15 Martie a. c. T. N. 4028/932.

11. Const. St. Popescu se transferă pe 1 Iunie a. c. din postul de cântăreț, la bis. Râncezi Prahova dela parohia Nucșoara de jos același județ. T. N. 4085/932.

12. Cântărețul Ioan Iordache dela parohia Mănăstioara Jugureni D-șița a încetat din viață pe data de 14 Aprilie 1932. T. 4023/932.

13. Pe data de 15 Aprilie a. c. s'a transferat cântărețul Maxim Meșină dela parohia Ploștiori Prahova în postul al II-lea dela bis. Sf. Filofteia Ploști în locul d-lui Marin Nicolescu transferat pe 1 Aprilie a. c. la Râul Alb-Dâmbovița T. N. 4047/932.

14. Cântărețul P. Ionescu dela bis. Albă Cal. Victoriei a încetat din viață pe data de 7 Aprilie 1932. T. N. 5076/932.

15. Pe data de 1 Iunie a. c. s'a îndepărtat din postul de cântăreț Ierod. Nicodim Bădragan dela Sf. Mănăstire Negru-Vodă C-Lung Mușcel, întrucât nu dă ascultare superiorilor și nu arată niciun fel de respect față de haina monahală, T. N. 4415/932.

DARURI ȘI MULȚUMIRI

„Aducea cele mai căldurose mulțumiri Doamnei și D-lui Nicu Zamfirescu din com. Mioveni-Mușcel, cari dintr'o nobilă inițiativă, au donat Sfintei Biserici din Mioveni diverse obiecte de ornement în valoare de 2000 lei.

Preotul și epitropia parohială le va fi recunoscători.

Vă mulțumim
Epitropia com. Mioveni-Mușcel.

Consiliul parohial al bisericii din comuna **Băneasa Vlașca**, aduce mulțumiri bunului creștin **Ștefan Nicolau șeful stației C. F. R. Băneasa, și soției sale Maria**, cari și anul acesta au dăruit bisericii din această comună una candelă la miruitor.

Paroh, Pr. I. Netejaru

În ziua de 6 Martie, 1932, lăsatul sec de carne pioșii creștini Apostol și soția sa Maria Ionescu, din Alexandria, au dăruit, bisericii din com. Licurici jud. Teleorman, o sf. *Evanghelie*, legată cu scoarțe masive de argint și o cruce grea de argint aurită.

Nu vor să ne spună cât costă....

Mulțumitori fiind rugăm pe Dumnezeu să ajute faptei și intenției.

Consiliul parohial,

Enoriașii parohiei Gorgota-Prahova au colectat la indemnul preotului paroh Banu suma de lei 6.700 pentru reparatul, spălatul și facerea a două ventilatoare la turla mare a bisericii.

Tuturor li se aduce călduroase mulțumiri și Dumnezeu să-i binecuvinteze.

Pr. Paroh Dumitru Gh. Popescu, împreună cu „Epitropia” și „Consiliul parohial”, din Gostinu-Vlașca, aduc pe această cale mulțumiri, următorilor buni creștini, cari au ajutat Sfânta Biserică Gostinu-Vlașca: Părintelui N. Runceanu-București, care a donat: un Epitrahil, o față de iconostas și un rând de procovețe. D-nei și D-lui comandor Gh. Mărgineanu-București, cari au donat: o linguriță de argint și o față de iconostas în valoare de lei 2000 mii.

D-lui Grigorie Alexandrescu-București, care a donat 500 lei în numerar.

D-lui Grigore Ene-București, care a donat un rând de Sf. Vase aurite și argintate, în valoare de lei 3500.

D-lui Stan M. Gurban-din Gostinu, care a donat un rând de veșminte noi.

D-lui Dobre V. Ardei-Gostinu, care a donat o față de masă.

D-soarei învățătoare Petra Teodorescu-Gostinu

care a donat o față de iconostas lucrată de mână. Și tuturor bunilor creștini, ai satului Gostinu care au contribuit, atât cu brațele, cât și cu obolul lor colectând frumoasa sumă de 21000 lei, cu cari s'a împrejmuit curtea Bisericii.

Toate acestea s'au făcut în decursul anului.

Binecuvintează și sfințește Doamne, pe cei ce iubeste podoaba casei Tale!

Consiliul și epitropia parohială împreună cu enoriașii bisericii Ceauș-Radu din București, aduc vii mulțumiri D-nei Eleonora V. Haraga din București str. Traian No. 7, care a dăruit bisericii, în memoria soțului său, inginerul Vasile Haraga, decedat în anul 1929:

1) Un rând complet de sfinte odăjdii preoțești și acopereminte, lucrate din fir de aur și argint, în valoare de 20.000 lei.

2) Un covor mare și un preș ambele în valoare de 5 800 lei.

Bunul Dumnezeu să reverse asupra pioasei donatoare mângâere creștinească pentru pierderea încercată și să-i răsplătească cu milele Sale cele bogate răvnă pentru buna podoabă a Casei Domnului, iar pe regretatul său soț Vasile să-l îmbrace în haină înfrumusețată de lumină și să-l învrednicească, de fericită odihnă și pomenire vecinică.

ȘTIRI

Asociația Preoteselor Ortodoxe Române organizează și vara aceasta o colonie la Mangalia, sub conducerea D-nei Alex. Preot Provian, în două serii: dela 1 Iulie—1 August și dela 1 August—1 Septembrie.

Pot fi primiți și alți copii afară de copiii de preoți. Plata pentru fiecare copil va fi de 2.000 lei pentru întreținere, plus 500 lei costul drumului București—Mangalia și înapoi.

Copii vor aduce un certificat din partea medicului de plasă că este sănătos și poate face plajă și băi de mare.

Pe lângă linjeria corpului—cel puțin 3 rânduri—și îmbrăcămintea trebuitoare, va mai aduce fiecare copil o pătură de învelit, o pernă, 4 cearceafuri, 2 fețe de pernă, un costum de baie, o pălărie mare de paie, 2 prosoape, 2 șervete și un tacâm complet de masă.

Toți cei ce doresc să-și trimeată copiii în această colonie vor trimite adeziunile lor: D-nei Alex. Provian Str. Paulescu (fostă Hramului) Nr. 5 București sect. IV.